23/12/2018

Τα χριστουγεννιάτικα έθιμα της Δερβιτσάνης

/ Επικαιρότητα

Η αναβίωση **των χριστουγεννιάτικων εθίμων στη Δερβιτσάνη ξεκινούσε εντατικά** κατά την ημέρα της παραμονής . Από νωρίς το πρωί, τα παιδιά του σχολειού, το οποίο βρίσκονταν πλησίον του Ιερού Ναού, αφού πρώτα παρακολουθούσαν την Ακολουθία των Μεγάλων Ωρών μαζί με τους δασκάλους τους, συγκροτούσαν ομάδες περνώντας απ' όλες τις γειτονιές του χωριού.

Έπειτα, με δυνατή φωνή τραγουδούσαν τα γνωστά τοπικά κάλαντα, τα λεγόμενα «Κόλιαντα» :

«Κόλιαντα, μίλιαντα
δυο χιλιάδες πρόβατα
και τρεις χιλιάδες γίδια,
να βόσκουν τα κατσίκια

στου Λάζαρου το λόγγο,
στο μέγα το χωράφι.
Όντας βρέχει, βρέχομαι
Κι, όντας χιόνι ρίχνει.
Κόλιαντα γυρεύομε,
αν μας δώκουν παίρομε
δεν μας δώκουν φεύγομε.
Με μια κολιαντρίνα
Του (τάδε) η προβατίνα.»

Συνήθως, **τα δώρα τα οποία τους προσέφεραν οι συγχωριανοί**, ήταν κατά κύριο λόγο φαγώσιμα (γλυκά), όπως τα μικρά καρκανάκια (πλατιά ή μικρά κουλούρια), τα οποία ονομάζονταν «κόλιαντα». Βέβαια, οι εχούμενες (πλούσιες) οικογένειες τους έδιναν επίσης χρήματα, ξηρά σύκα, μέντες και φρούτα .

Εάν, όμως, δεν τους έδιναν τίποτα, τότε, τα παιδιά περιμένοντας λίγο μήπως λάβουν κάτι και αφού τελικά έμεναν με αδειανά τα χέρια τους, συνέχιζαν το τραγούδι, προσθέτοντας τον παρακάτω στίχο: «Όποιος έχει και δε δίνει, κούκος μόνος ν’ απομείνει».

Επίσης, **σε περίπτωση που τα παιδιά πήγαιναν σε σπίτι γριάς** και εκείνη τους έδιωχνε, απαντούσαν :

«Για δε μας δίνεις κόλιαντα, μώρη μπάμπω τσιλιάρα;!»

Κατά το δειλινό της παραμονής, **οι νέοι και οι άνδρες του χωριού άναβαν μεγάλη φωτιά στο «Νταμπόρι»** (η παλιά μας πλατεία) – συμβολίζοντας έτσι τις φωτιές των ποιμένων για να ζεσταθεί ο νεογέννητος Χριστούς – μετά κάθονταν πλάι της και οι μεν άνδρες τραγουδούσαν εορταστικούς πολυφωνικούς σκοπούς πίνοντας ρακή και οι νεότεροι μάζευαν ξύλα απ’ τις οικίες του χωριού για να διατηρηθεί αναμμένη η φωτιά. Πολλές φορές, όταν δεν τους έδιναν ξύλα, τα παιδιά τα έπαιρναν κρυφά απ’ της στάβες (στοίβες) τους.

Ένα άλλο έθιμο της παραμονής ήταν και το σφάξιμο του χοίρου. Κάθε οικογένεια έσφαζε το χοίρο (γουρούνι), τον οποίο έτρεφε για την ημέρα των Χριστουγέννων.

Ανήμερα της μεγάλης εορτής, **όλοι στο χωριό φορούσαν τα καλά τους ρούχα** και πήγαιναν στην Εκκλησιά για να παρακολουθήσουν τη Θεία Λειτουργία. Έπειτα, όλοι μαζί συνέχιζαν ανά οικογένειες για να φάνε το εορταστικό τους γεύμα.

ΠΗΓΗ: dervitsani.gr